

ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyző Egyesületének
HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(Budapest, VII., nagydíófa-utca 16., földszint 7.)

Megjelen minden hó 10-én, 20-án és
a hó utolsó napján.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

A m. kir. erdőtisztek statusrendezése.

Az állami erdészeti tisztviselők örömmel vettek tudomást arról, hogy jogosult kívánságaik érdekében az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» minden lehetőt megtesz. Különösen megnyugvással veszik, hogy az Országos Egyesület kebelében az erdészeti szakbizottság megalakult, mert jogosult kívánságaik kivívása és megadása érdekében felette kívánatosnak tartják, hogy ezen erdészeti szakbizottság mielőbb megkezdje működését.

Leginkább azonban megnyugtatta az állami erdészeti tisztviselőket a földmivelésügyi miniszternek az erdészeti nagygyűlésből kifolyólag nála tisztelgett küldöttség előtt tett ígéretéhez képest, a tárcája költségvetésének a pénzügyi bizottság részéről történt tárgyalása alkalmával elhangzott ama nyilatkozata, hogy az állami 1909. évi költségvetésben az állami erdőtisztek jogosult kívánsága, az általok élvezett bizonyos illetmények miatt teljes kielégítést ugyan még nem nyerhetett, de miután a lezajlott erdészeti nagygyűlés ezen illetményekről való lemondási készségét kijelentette, nincs most akadálya annak, hogy az állami erdőtisztek fizetési ügye akként rendeztessék, mint a többi főiskolai képzettséggel bíró tisztviselőké rendeztetett.

Miután a mostani földmivelésügyi miniszter az állami erdőtisztek iránt táplált jóindulatának és jóakarátának már eddig is számtalanszor tanujelét adta, mert hiszen nem mulik el esztendő, hogy tárcája költségvetésében az állami erdőtisztek sorsának javításáról bármely irányban nem gondoskodott volna s az állami erdészet ügyét különféle életrevaló intézményekkel és létesítményekkel előbbre nem vitte volna, fennebb jelzett nyilatkozata egyrészt beigazolására annak, hogy az állami erdőtisztikar, a melynek odaadó és a többi állami tisztviselőkkel szemben a legnehezebb viszonyok között teljesített szolgálatáról több ízben meggyőződött, a fizetési ügyének rende-

zése alkalmával megindított mozgalomban jóakarattal támogatta és cserben nem hagyta, másrészt pedig biztos zálogául tekinthető annak, hogy az állami erdészeti tisztviselők fizetési ügye a többi főiskolai képzettséggel bíró állami tisztviselőkkel egyenlő elbánás alá kerül s így az állami erdészeti tisztviselők e tekintetben támasztott jogos kívánsága a közeljövőben teljes kielégítést fog nyerni.

A földmivelésügyi miniszternek ezen nyilatkozata egyszersmind beigazolására annak is, hogy az állami erdészet intéző-köréi az állami erdészeti tisztviselők sorsát szívükön viselik, azok bajai és méltányos kívánságairól a földmivelésügyi minisztert kellően tájékoztatják, mert a földmivelésügyi miniszternek az állami erdészeti tisztviselők iránt mindenkor tanusított jóindulata és jóakarata az erdészeti vezető-körök segítő ténykedésének is köszönhető. Ilyen viszonyok és körülmények között az állami erdőtisztikar sorsának javulása tekintetében teljes bizalommal és reménnyel telten nézhet a jövő fejlemények elé.

Ezen alkalommal nem hagyhatom említés nélkül azt, hogy egyes szaktársaink most szemrehányással hangoztatják, miszerint az állami tisztviselők létszámrendezésénél az állami erdőtiszteknek a minősített képzettségüknél fogva őket jogosan megillető elbánás fejében kár volt a teherrel járó, fizetés jellegével nem bíró és nyugdíjba be nem számító fa- és földjárandóságukat felajánlani.

Ezen szemrehányás részletes taglalásába nem bocsátkozom, csak a következőket jegyzem meg. A midőn az állami erdőtisztikar előtt bizonyos volt, hogy az állami tisztviselők létszámrendezéséből folyó jótétteményben csak a mellékjárandóságainak kikapcsolásával részesülhet, akkor nem csak a maga sorsának javulása, de különösen özvegyei és árvái előnyösebb jövőjének biztosítása érdekében egy percig sem habozhatott, hogy a teljes létszámrendezés elérhetése ellenében az általa élvezett számot alig tevő, a többi

felsőbb képzettséggel bíró állami tisztviselők részére biztosított bármely előny elérésénél mindig akadály gyanánt hangoztatott, a többi állami tisztviselők által méltatlanul irigyelt és jogtalanul mellékjövedelemnek minősített mellékjárandóságait fel ne ajánlja, mert az állami erdészeti tisztviselők nagy zömének későbbben talán soha többé el nem érhető javát, egyes szaktársak személyes érdekeért áldozat tárgyává nem tehetette.

Bokor Róbert,
m. kir. erdőtanácsos.

Tisztviselőtársaimhoz!

Az *«Állami Tisztviselők Lapja»* a következő év elején éri el fennállásának 30-ik évfordulóját. Ezt a ritka napot a magam részéről azzal akarom és isten segítségével fogom is megünnepelni, hogy megírom a magyar alkotmány helyreállításától, vagyis 1867-től a mai napig lefolyt tisztviselői mozgalmak történetét.

Kérem azokat, a kik a lefolyt 40 esztendő tisztviselői mozgalmaira vonatkozó adatokkal rendelkeznek, szíveskedjenek azokat nekem megküldeni. Tán akad egyik-másik kartársamnál olyan adat, a mely előttem ismeretlen, de a mult eseményeinek megvilágítására szolgálhat.

Maglód, 1908 november 20.

Csikvári Jákó.

Az egyesített status.

A régi bajok még el sem oszlottak s már újak tornyosulnak egünkön. Tehát újabb megpróbáltatásoknak nézünk elébe. Veszedelem fenyeget, mely ha bekövetkezik, egész jövőnket örökre tönkre teszi.

Csodálatos, hogy eddig senki nem vette észre a bajt, a mely ellenünk leskelődik. Pedig itt ólalkodik körülöttnünk, hogy szebb jövőnk reményét, boldogulásunk rég dédelgetett álmát szertefujja, összetépje.

A statusegyesítés nagy fontosságáról, annak messze-kiható következményeiről kívánok szólni. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök újabb többször hangoztatta, hogy a pénzügyi tisztviselőket a jövőben képesítésük szerint egy létszámba, közös statusba foglalja.

A statusrendezés részben az 1909. évi költségvetés keretén belül fog megtörténni. Természetes, hogy ezen rendezés tömeges előléptetéssel fog járnai. Egyes fizetési osztályokban nagyon sok, viszont nagyon kevés szolgálati időt eltöltött tisztviselő fognak egyszerre a magasabb fizetési osztályba lépni. Így meg fog történni, hogy 6—15 évet a IX-ik fizetési osztályban eltöltött adótárnokok egyszerre fognak a VIII-ik fiz. osztályba előlépni, viszont más, hasonló kvalifikációt követelő szolgálati ágnál is megtörténni, hogy 6—15 évet a IX-ik fizetési osztályban eltöltött tisztviselő egyszerre fognak a VIII-ik fizetési osztályba bejutni.

A külön status szemüvegén nézve, rendben van a dolog. Egymás haladásának és boldogulásának csak örülhetünk.

De következik a statusegyesítés. Évtizedek keserű tapasztalata igazolja, hogy az adóhivatalok tisztikara mindig és mindenben az utolsó volt. A mellőztetést sok minden mellett az is dokumentálta, hogy a törvényes felhatalmazás alapján rendszeresített állásokat a pénzügyi tárca más ágazatainál mindig előbb töltötték be, mint az adóhivataloknál. Nem napokkal, hetekkel, hanem hónapokkal

előbb. Most legutóbb is az 1908. évi költségvetési törvény végrehajtásánál a többiek már július havában, mi pedig csak októberben vettük kézhez kinevezéseinket. Meglehet, hogy nem is annyira a célzatosság ennek az oka. Hogy többet ne mondjunk, ott van a számvevőségnek a központban az igazgatója. Ők maguk is tekintélyes számban szolgálnak ott, siettetik ügyeiket, közvetlenül elpanaszolhatják bajaikat. De mi elhagytuk, árvák vagyunk, mint az utszéli magányos fa, széjjelszórva széles e hazának minden zugában. Onnan bizony nem igen hallik fel a jajszó meg a panaszkodás.

Az intézőkörök ezen évtizedes gyakorlata alapján, egész alaposan feltehető, hogy az 1909-ik évi költségvetés alapján betöltendő állásokra is a kinevezések a többi szolgálati ágnál előbb fognak bekövetkezni, mint az adóhivataloknál. A törvényes intézkedések értelmében pedig a rangsorozásra az illető fizetési osztályba történt kinevezés ideje a mérvadó.

Tegyük fel, hogy a számvevőségnél betöltés alá kerül 80 számtanácsosi állás, melyre, a rangsort véve alapul, 15—6 évet a IX-ik fizetési osztályban töltött számvizsgálók fognak kinevezeteni. Ezek a kinevezések például 1909 február 8-án fognak megjelenni. Ugyanezen költségvetés alapján, tegyük fel, betöltésre kerülne az adóhivataloknál 80 elsőosztályú adótárnoki állás, melyeket szintén 15—6 évet a IX. fizetési osztályban töltött adótárnokokkal fognak betölteni.

Ha most az adóhivatali kinevezések, nem mint eddig szokásban volt, hónapok mulva, hanem csak egy nappal később, 1909. február 9-én fognak megtörténni, a létszámegyesítés alkalmával az következik be, hogy a IX-ik fizetési osztályban 6 évet eltöltött számvizsgáló meg fogja előzni a IX-ik fizetési osztályban 15 évet töltött adótárnokokat: csupán azért, mert egy nappal előbb nevezetett ki. Ez az a veszedelem, az a rém, mely bennünket fenyeget. Ennek az égbekiáltó igazságtalanságnak idején elejét kell venni. A multat már nem említem, bár a rangsor-egyesítés esetére már az 1908. évi kinevezések is nagyon keserű adatokat szolgáltatnak az adóhivatali tisztviselők jövőjére. Csak egy példát hozok fel. Ez év július havában neveztetek ki 6—4 évet a XI-ik fizetési osztályban töltött számtisztek számellenőrökké és október havában 13—11 évet a XI-ik fizetési osztályban eltöltött adótisztek segédekké. Nem szomorú ébredés lesz-e az majd, ha a status tényleg egyesítve lesz — azokra, a kik 11—13 évig rótták egymás mellé a számokat lelketelő munka mellett, hogy megelőzik őket mindazok, a kik 4—6 évet töltöttek ugyanott. A rangsorban való hátramaradással természetesen az a következmény fog járnai, hogy az illető segédek sokkal később kerülnek a magasabb fizetési osztályokba. De az 1908. évi kinevezéseket a statusegyesítés szempontjából vizsgálódás tárgyává tenni nem lehet, mert a ki jogát korábban megszerezte, azt utóbb mások javára ettől megfosztani nem lehet.

Előttünk az 1909. évi költségvetés és a kétséges jövő áll: arra tekintünk!

A mi karunk nem szerénytelen. Nem azt kívánjuk, hogy szakítva a 40 éves tradícióval, 1909-től kezdve előbb nevezék ki az adóhivatali tisztviselőket és csak azután a számvevőségeket, mert ezzel magunknak jogtalan előnyöket, tisztviselőtársainknak pedig meg nem érdemelt sérelmeket okoznánk. Ez ellen pedig tiltakozik a minden ember szívébe plántált jog- és igazságérzet. Másrészt pedig ők sem kívánhatják és nem is kívánják, hogy mi szen-

vedjünk jogtalan sérelmeket. Azért szerény az a kívánságunk, hogy a jövőben azok, a kik egy statusba lesznek foglalandók, egyidejűleg, t. i. egy napon, egy kelettel neveztesenek ki, mert akkor kiki megkapja az egyesített rangsorban azt a helyet, mely őt a korábbi fiz. osztályban eltöltött szolgálati ideje révén megilleti. Ámbár legigazságosabb volna az összszolgálati időt tenni a rangsorozás alapjául.

Hogy ez a fenyegető veszedelem idejekorán elűzessék, arra ott van az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete. Tán nem lesz pusztában elhangzó szó az én felszólalásom. Mert, ha aggodalmaink valóra válnak, ha a létszámegyesítés bekövetkezik a nélkül, hogy a kinevezések már a jövőben nem egyidejűleg történnének meg, akkor a mit a statusrendezéssel nyernénk, hatványozottan elveszítünk a statusegyesítéssel.

Akkor a behegesztett sebek újra felszakadnak, sajogni, égni fognak gyógyíthatatlanul . . .

Boross Sándor,
m. kir. adótiszt.

A jövedéki bírságalapról.

A jövedéki kihágások folyamán kiszabott bírságpenzektől alakított jövedéki bírságalap immár igen magas összeget ért el, jóllehet a befolyó bírságpenzeknek csak egyhatod része esik a bírságalap javára, míg öthatod részét az illető kihágás tettenérője kapja jutalék gyanánt.

A tettenérők majdnem kizárólag a m. kir. pénzügyőrség alkalmazottaiból kerülnek ki s így a befolyó bírságpenzek öthatod részét is tulnyomóan a m. kir. pénzügyőrség tagjai élvezik. Nem titok, hogy szerencsés és szemes pénzügyőri egyének tekintélyes vagyona tettek szert, de a pénzügy terén működő más egyének vagyonszerzéséről nem szól a krónika. De ugyancsak a pénzügyőrség élvezi a bírságpenzekből a jövedéki bírságalapba befolyó egyhatod részt is, a mennyiben ebből a bírságalapból a kormány ösztöndíjakat létesített a m. kir. pénzügyőrség alkalmazottainak gyermekei számára. Ezek az ösztöndíjak az illető iskola foka és minősége szerint emelkedve különbözők s a főiskolán a 400 koronát is elérik. *És bár minden pénzügyőr gyermeke* — elégséges tanulmányi előmenetel és kifogástalan viselet mellett — *élvezi ezeket az ösztöndíjakat*, a jövedéki bírságalap tőkéje mégis egyre emelkedik, vagyis nem emésztik fel a nyújtott ösztöndíjak a befolyó szaporulatot. A kormányhatóság azután ezeket a fölös pénzösszegeket részben és igen helyesen épületekbe fekteti bele, s ujabban a jövedéki bírságalapból előlegezett penzekből egyre-másra emeli a pénzügyőri laktanyákat, melyek előbb-utóbb az állam tulajdonába fognak átmenni. Ezekben a pénzügyőri laktanyákban nemcsak a legénység van elhelyezve, hanem itt kapnak természetbeni lakást a pénzügyőrség tisztviselői is. Valóban helyes védelmi intézkedés ez a folyton terjedő lakászsora ellen, mert az állam nem foglalja le s ily módon nem drágítja a lakásokat és valóban helyes az állam gondoskodása a pénzügyőri legénység nevelése és művelődése tekintetében, de kihívja a kritikát a lakások beosztásában és hasznosításában követett eljárás, a laktanyáknak berendezésében s a bennük létesített közművelődési intézményekben, mert feltűnő az a nagy confort, a mely mellett akárhány vidéki kaszinó berendezése elhalványodik.

Egyszóval a jövedéki bírságpenzeket s magát a jövedéki bírságalapot is mindenféle formában kizárólag a pénzügyőrség tagjai élvezik, ámbár nem kizárólag az ő érdemük annak összehozása, mert nyilvánvaló, hogy a jöve-

déki kihágásoknak elintézése és maguknak a jövedéki bírságpenzeknek kezelése körül a pénzügyi igazgatás többi tisztviselői, nevezetesen a fogalmazási és számvevőségi személyzet is, a dolog természete szerint nagy tevékenységet fejt ki. Ezek a tisztviselők pedig sem a bírságpenzekből részt nem kapnak, még ha ők is a tettenérők, mert a fennálló szabályzat értelmében jutalékra igényt nem tarthatnak, sem magának a jövedéki bírságalapnak előnyeiben nem részesülnek.

A pénzügyőrség tagjainak kivételesen előnyös helyzete pedig nem indokolt. Mert rendszerint min is alapszik az a tettenérés, melynek folytán a bírságpenzből öthatod rész jutalék illeti a kihágási tényleírás fölvevőjét?

A tapasztalat mutatja, hogy a tettenérő vajmi ritkán a pénzügyőr, a mi a dolgok természetében is rejlik, mert hiszen dobbal nem lehet verebet fogni és az egyenruhában járó pénzügyőr előtt a kihágások titkai és nyomai sokszor elrejtetnek. Az igazi följelentő legtöbbször az a névtelen egyén, a ki bosszúból, irigységből, szóval emberi gyarlóságból, lappangva és titkosan közli a pénzügyőrséggel a jövedéki kihágást.

A pénzügyőrség azután a titkos följelentés alapján megteszi önmagát tettenérőnek, fölveszi a tényállást és a befolyó bírságpenzből megkapja az öthatod rész jutalékot, vagy ha a följelentő igényt tart a följelentői jutalékra, a pénzügyőrség a magánszemélynek járó jutalékon felül maradó összegből mégis részesül külön jutalékban. Eljárása csak a kötelesség teljesítése s mégis részesül anyagi előnyben, mert a kifogásolható vélelem az, hogy ez serkenti fokozottabb tevékenységre. Ez igaz, de alapja sok kinövésnek és elítélendő cselekedetnek.

A jutalék reménye igen sok esetben — mindig tisztelt adassék a kivételeknek — arra készíti a pénzügyőrt, hogy az igazi följelentőt mesterségesen félretolva, magát tegye meg tettenérőnek; a jutalék reménye igen sok veszen-gés okozója a pénzügyőrök közt is. Innen van azután a folytonos szintén névtelen följelentgetés, elégtelenség, elkedvetlenedés, a mi tömérdek munkát és gondot okoz a hatóságnak. Éppen az a körülmény, mert az igazi föl-jelentő helyett hamis alapon tettenérő gyanánt szerepel, a pénzügyőrség igen sok erkölcsi defectusnak válik okozójává.

Ennek elkerülése gondoskodás tárgyát kell, hogy képezze. Meggondolandó volna, hogy jövedéki kihágás esetén a tényleírás fölvétele amugy is kötelessége minden tisztviselőnek, a minthogy a pénzügyi ágazat többi tisztviselői is fölveszik igen gyakran a tényleírást a nélkül természetesen, hogy jutalékra igényt tarthatnának, de mivel ezek a tisztviselők egyébként is, mint már említve volt, megfelelő tevékenységet fejtenek ki a jövedéki kihágások elintézése körül, igen méltányos volna, hogy a jövedéki bírságalapból ők is részesíttessenek segítségben. A kormányhatóság nagyot lendítene azon tisztviselőinek sorsán, ha gyermekeiknek szintén ösztöndíjakat juttatna a bírságalapból.*

* Ezt a kérdést évekkel ezelőtt (1897. évi 5. számban) felvetette Popp György ministeri tanácsos, zombori pénzügyigazgató, midőn még Nyiregyházán volt. Felszólalása az összes pénzügyigazgatóságoknál élénk visszhangot keltett, minek eredménye aztán az lett, hogy néhai Turóczy Adolf ministeri tanácsos fővámigazgató és László Pál kir. tanácsos pénzügyigazgató, az összes pénzügyi tisztviselők nevében és azok megbízásából benyújtottak az akkori pénzügyministernek egy kérvényt, a mely ugyanazt szorgalmazta, a mi most Ternovszky barátunk levelében befoglaltatik. Az akkori mozgalom — sajnos, nem tudott eredményt kimutatni. Hátha most szerencsésebbek leszünk? Kiséreljük meg!

(Szerk.)

*

nem is említve, hogy a tisztviselői szociálpolitikai kérdést szinte dülöre lehetne juttatni azzal, ha a rendkívül gazdag jövedéki birságalapból a különböző tisztviselőegyesületek és szövetkezetek megfelelő módon szintén támogatásban részesülnének. Tudvalevő, hogy ezen alpból jutalmak is lettek folyósítva.

Ternovszky Alajos,
kir. tanácsos pénzügyigazgató.

Egyesületi élet.

× *A Postás Casinó* rendkívüli közgyűlést tartott Földessy János posta-távirda felügyelő elnöke alatt. Elfogadta a közgyűlés a következő határozati javaslatot: «Miután Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a pénzügyi bizottságban kijelentette, hogy a postaalkalmazottak fizetésrendezése tanulmány alatt van és a mint az állam pénzügyi helyzete megengedi, az ezen állami üzemi ág természetének megfelelően fog megtörténni, aggodalomra a casinó okot nem lát. Mivel pedig a rendezés az államkincstár megterhelése nélkül a posta óriási fejlődése folytán könnyen keresztülvihető, a casinó reméli, hogy ezen ígéret már a közeljövőben meg fog valósulni. A közgyűlés utasítja az elnökséget, hogy ezen határozatot megfelelő uton a miniszterhez juttassa.» Miután a közgyűlés az elnökségnek bizalmat szavazott, Földessy utalt arra, hogy a postaintézet vezetőségében meg van a jóindulat a személyzet iránt és akárhányszor ment a casinó kérni, sohase jött üres kézzel vissza és mindig hozott eredményt. Az ő hozzájárulásával — ugymond — szövetség sohase fog létesülni, de arra nincs is szükség. Lássanak a postások munkához — folytatta — mert most jönnek a nehéz téli napok és küszöböljék ki az izgatottságot, mert arra igazán semmi ok sincs. S ezzel a mesterségesen szított postásmozgalomnak teljesen vége és miként ezen intelligens és nagy táborról feltételezhető is volt, győzött a komolyság és higgadság.

× *Az Állami Tisztviselők verseczi köré*-nek választmánya ülést tartott, melynek tárgya volt Avar Vilmos erdélyi titkárnak Verseczről való távozása folytán megüresedett titkári állás betöltése, illetve a titkári teendők ellátására egy választmányi tag fölkérése. A titkári teendők ellátására *Veress Dénes m. kir. adótiszt kéretett fel*, a ki a megbízást el is fogadta. Ugyanezen ülésen állapította meg a lakbérosztályozás tárgyában a kormányhoz felterjesztendő kérvény szövegét.

× *Az Első magyar általános tisztviselő-egylet* mint szövetkezet igazgatósága e napokban ülést tartott. Ügyvezető-igazgatója ugyanis: *Halászy Károly* nyug. m. kir. állami számvevőszéki titkár, meghalt. Ennek helyét kellett betölteni. A választás egyhangulag *Laky Sándor* m. kir. állami számvevőszéki főtanácsosra esett, a ki azóta az igazgatói teendőket már át is vette. Az első magyarnál az ügyvezető-igazgatónak igen fontos a teendő-köre. Egy pillanatig sem kételkedünk, hogy ezt az állást *Laky Sándor* méltóképen fogja betölteni nemcsak tudásánál és a szövetkezeti ügyekben szerzett tapasztalatainál fogva, hanem azért is, mert az embertársaival és kollégáival való finom bánásmódot bizonyára ebbe az új állásába is magával viszi, nem is említve rendíthetetlen igazságszeretetét, mely rokonszenves egyéniségét oly erősen jellemzi. A választáshoz nem *Lakynak*, hanem az első magyar tisztviselő-egylet igazgatóságának gratulálunk.

× *Országos Egyesületünk kassai körének* megalakulása biztosítottnak tekinthető. Eddig ugyanis 248 tag jelentkezett, a mi valóban dicséretesen szép eredmény. A kassai ítélőtábla, a törvényszék és az ügyészség kevés taggal van

képviselve; de már a járásbiróság csaknem teljes számmal lépett a körbe. A postások 102 taggal szerepelnek. Szóval, a taggyűjtés sikerült és most már csak az alakuló közgyűlés van hátra, a melyet valószínűleg december 6-án tartanak meg a vármegye székházán. Elnöknek *Hedry Lőrinc* ítélőtáblai bíró, társelnöknek pedig *Pál Imre* posta-távirda igazgató van jelölve és kétséget sem szenved, hogy egyhangulag lesznek megválasztva. A központ értesítése, hogy magát az alakuló közgyűlésen képviselteti, az előkészítő-bizottságban nagy lelkesedést okozott. A küldötteket a vasutnál egy küldöttség fogja fogadni. A gyűlés délután 3 óra tájban lesz, este pedig közvacsora. A központ ugyan még nem intézkedett arra nézve, hogy kik menjenek Kassára, de valószínű, hogy az Országos Egyesületet ezuttal is *Benedek Sándor* társelnök, *Mocsári Béla* pénzügyministeri osztálytanácsos és *Csikvári Jákó* fogják képviselni.

Apróságok.

Régi kétemeletes épület a komáromi vármegyei háza. Az első emeleten a közgyűlési terem előtt van egy kis harang, mely még 1823-ban készült. Ezzel a haranggal szokták jelezni a közgyűlések kezdetét. Kissé távolabb a főispán lakosztálya, az ajtón villamos csengő.

A minapában egy jómódu vidéki parasztember beállit a vármegyei házára.

— A főispán urral szeretnék beszélni — szolt az őrtálló hajduhoz.

— Menjen fel az első emeletre, csengessen be, majd kinyitják az ajtót, mondja meg a nevét s ha a méltóságos urnak más fontos dolga nincs, hát beszélhet vele, épen itthon van.

Az atyafi fel megy az emeletre, megáll a közgyűlési terem ajtaja előtt, szétnéz s elkezdi elmélkedni.

— Ez itt a legnagyobb ajtó, tehát csakis itt lakhatik. — Ezzel meg fogja a harang kötelét s eszeveszetten kezd harangozni.

A tisztviselők ijedten összeszaladnak.

— Menjen ahhoz a másik ajtóhoz s nyomja meg ott a villamos csengőt, hiszen a méltóságos urnak ott van a lakása.

— Beszélhet kend nekem! Mán csak jobban meghallja a méltóságos ur a harangszót, mintha azt a pöttön csengőt megnyomnám!

*

Az alkotmányos aera kezdetén jó ideig az osztrák létszámból visszamaradt táviratistekből kerültek ki a távirtdai építésvezetők. Akkori időben pedig egy-egy ily építésvezető gyakran négy-öt, sőt hat különböző vidékeken foganatosítandó építési munkálatok egyidejűleges végrehajtásával lett megbízva s így az illető következetesen négy, öt, sőt hatszori napidíj élvezetében is részesült. S minthogy az építésvezető akkorában még odahaza élhetett és csakis igazgatósági székhelyéről vett távirati jelentések alapján vezette az építést, természetes volt az, hogy ezen építésvezetőknek egyik része egy kis vagyonszámkára tett szert, míg a másik része nagy jövedelméből kifolyólag valódi pazar életet folytatott. Ezen körülmény, főleg pedig az, hogy a napszamosok fölvetelével, ezek kifizetésével és elszámolásával az építésvezetők részéről megbízott vonalörök felette sok visszaélésnek szolgáltak okul, *Takáts János* néhai távirtda-főigazgatónak ugyanyira nem tetszett, hogy a mostani ifjabb nemzedék idejében is kevés kivétellel csaknem minden építésvezető irányában a régi időből rajtatapadt rosszjelelmű gyanuval élt.

Egyenes, nem titkolódzó magyar jellem léte nem is habozott — persze példázva — ebbeli gyanujának olykor oly kemény kifejezését adni, hogyha nem a «jó öreg» tette volna, isten bizony meg lehetett volna ő reá ezért nehezíteni. S ha találkozott olykor olyanra, ki mindenre rámondta, hogy «méltóságos uram! az az idő rég elmúlt, mi abban részesek nem vagyunk, a mostani építésvezetőkben a kötelesség legpontosabb végrehajtása iránti szellem uralkodik stb. stb.», rögtön rámondta az öreg ur: «na hisz

én nem úgy mondom, csak — mondom» és ezzel szent volt a béke.

Néhai Andrassy Gyula miniszterelnöksége nem volt kellemes pozíció. Ő neki meg kellett a hatalmat osztania nemcsak ministertársaival, hanem Deákkal is.

Előre látta ő ezt a nehézséget s mikor miniszterelnök lett, magához hívatta Kandó Kálmánt.

— Mit parancsolsz velem, kegyelmes uram?
— Ministertanácsossá akarlak tenni.
— Van is nekem ahhoz való tudományom!
— Van, s csakis neked van, mert téged legjobban szeret az «öreg ur», tudsz vele szőrmentében beszélni.

— Ugy? hát mi lenne az én reszortom?
— Az leszel, a mi Festetich, csakhogy a Deák személye mellett. A Deák személye körüli miniszter.

— Ne csinálj belőlem bolondot, Gyula!
— Egész komolyan beszélek.
— Jó, jó, de mi lenne aztán az én feladatam?
— Az, hogy kettőnk között te leszel a közvetítő és elsímitod a felmerülő differenciákat. Ha Deák a teremtésemet találja szidni, te azzal jössz, hogy tiszteltet az öreg ur és viszont.

— Nem igen értek én ahhoz!
Pedig dehogy nem értett, dehogy nem, pompásan vitte a hivatalát, melyre Andrassy éles észszel kiszemelte. Ha azt mondta Andrassy egy-egy eszméjére, melyet Kandó közölt vele: «Ostobaság. Ebbe én soha bele nem egyezem». — «Mondd meg neki, hogy elő ne próbálja hozni többé». Kandó ravasz arccal kullogott vissza Andrassyhoz.

— Nos, mit mondott Deák?
— Helyeselte a dolgot, de némi aggályai vannak még.
— Mondd meg neki, hogy ne üsse az orrát mindenbe — pattant fel Andrassy.

Mire visszament Kandó Deákhoz:
— Nos, nem haragudott meg Andrassy?
— Nem szólt az egy szót sem; nagyon elszomorította az urambátyám tagadó válasza. Szinte megesett rajta a szívem.

A minap Sztérényi József államtitkár bevallotta, hogy ő is az újságíráskodáson kezdte. Egy békésmegyei újságíró ebből az alkalomból fölleveníti, hogy Sztérényi milyen körülmények közt újságíróskodott Sepsiszentgyörgyön. Hát bizony sok baja volt az újságíró Sztérényinek a nyakas góbéuraságokkal, a kik tudvalevő, a furfanggal egyidejűleg születnek ez világra. Nagyon-nagyon sok borsot törtek Sztérényi orra alá. Sztérényi végső elkeseredésében egy kétségbeesett táviratot menesztett meg a belügyminiszterhez, a melyben elpanaszolta, hogy üldözik őt és még az élete sincs biztonságban. Egy-két nap múlva szigorú ordré érkezett le a belügyminisztértől, a mely ordré szerint meghagyatott Sepsiszentgyörgy polgármesterének, hogy vegye védelmébe a sajtó emberét és annak ne essék bántódása.

A polgármester menten előrendelte két béresét és rájuk parancsolt:
— Mától fogva Sztérényi újságírót lépten-nyomon kíséritek két vasvillával és ha valaki közelébe mer menni, csak szurjátok le.

És e naptól kezdve Sztérényi nem léphetett kettőt a vasvillás béresek nélkül. Még a kávéházba is követték.

Hanem ezt a mulatságot hamarosan meguntta Sztérényi és rövidesen bucsut is mondott Sepsiszentgyörgynek. Brassóba tette át székhelyét. Nem bánta meg: — Ott mosolygott le rá a szerencse, Baross miniszter képében.

A földmivelésügyi magy. kir. ministerium egy magasabb rangú tisztviselőjének, a ki a hivatalban mint nagyon pedáns bürokrata közismert, tavaly lovagias ügye támadt. Párbajozott, a párbaj miatt törvény elé került és elítélték három napi államfogházra.

Nemrégiben lett az ítélet jogerős és neki be kellett vonulnia Vácra, hogy leülje a büntetését. Ekkor a következő előterjesztést intézte az illetékes szakosztály főnökéhez: «Alólírott tisztelettel 3 napi szabadságot kér, hogy 3 napi szabadságvesztését, a melyre párbajvétség miatt ítéltetett, elszenvedhesse».

(P. Napló).

Hegyeshalmy Lajos dr., kereskedelemügyi magy. kir. ministeri tanácsosnál e napokban egy fiatal ember jelentkezett. Állást keresett. De megjegyezte, hogy egyszerre nevezzék ki végleges tisztviselőnek. Hegyeshalmy türellemmel hallgatta végig a fiatalember kérését, majd kérdezi:
— Érti maga a japán nyelvet?

— Persze hogy nem értette.
— Hát lássa barátom, én se értem. De ismerek egy japán közmondást, a melyet figyelmébe ajánlhatok. Így szól: «a legnagyobb hegy megmászását is a völgyből kell kezdeni...» Hát bizony alulról kell kezdeni mindenkinek, esetleg magának is...

VEGYES.

* **Wekerle Sándor dr.**, a pénzügyministerium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök, Magyarország legmunkásabb államférfia és az ambiciózus, munkabíró, kötelességtudó tisztviselő mintaképe, e napokban ünnepelte születésének 60-ik, hivataloskodásának 38-ik esztendejét. Ez alkalomból úgy a pénzügyministeriumban, mint a miniszterelnökségnél tanácsosai melegen üdvözölték. Ha visszatekint a megfutott utra és kiszakítva magát egy percre a politika mindent lenyűgöző hatalma alól, visszaemlékezik még azon időkre, a midőn ő is kisebbrangú tisztviselő volt, lehetetlen, hogy egy-egy pillanatra eszébe ne jusson, hogy fényes, nagy tehetségei és az istentől nyert hatalma és rendelkezési joga mellett még mindig vár reá sok oly kérdésnek a megoldása, a melyeket neki kell, míg reá ideje és módja van, dülőre vinni. A fizetések törvénybeigatása; a szolgálati pragmatika megalkotása; a nyugdíjtörvény revíziója mind oly kérdések, a melyeket Wekerle tudna legalaposabban megoldani. Van tehát még elég tenni, cselekedni, rendezni és alkotni valója. A magyar állami tisztviselőkarnak mindig büszkesége lesz, hogy a tisztviselőkarból emelkedett mai magas állására Wekerle, a ki nem feledte el azokat a kollégáit ma is szeretettel körülvenni, a kik annak idején vele kezdték szolgálatukat. A legtöbb része, a kik alatt szolgált, kidőlték. Meghaltak, vagy nyugalomba mentek. Nálánál hosszabb szolgálati ideje már kevésnek van. Ezek is már elérték a 40-ik évet. Ezek tudunkkal: Kupecz Ödön államtitkár, dr. Jankovics János és Ivády Gyula min. tanácsosok, a kik már szolgáltak, midőn Wekerle segédfogalmazónak jött közéjük. Vele egy évben, vagyis 1870-ben kezdette a szolgálatot Stuckheil Gyula, Stratzinger Emil, Értelmes Sándor, Szilágyi Gyula, Tábor Péter, Sopronyi Károly, stb. Mi, a tisztviselői érdekeket képviselő sajtó munkásai, kérjük a mindenhatót: adjon a kormányelnöknek időt és módot arra, hogy ő vezethesse a magyar állami tisztviselőkart az ígéret földjére.

* **Szalay Péter** államtitkár, a magyar posta-távirda és telefon elnökgazgatója, a ki ezeket az intézményeket világhírűvé tette, meghalt. A tisztikar egyik legigazabb barátját és jóltevőjét veszítette az elhunytban, a ki örökre emlékezetessé tette nevét. Szalay Péter államtitkár az idei nyáron töltötte be a posta szolgálatában érdemes munkásságának negyvenedik esztendejét. Bár szerényen visszavonult a zajos ünneplés elől, még sem tudta elkerülni, hogy munkatársai és alantasai, a kik őszinte szeretettel és tisztelettel vették körül mindig, üdvözlétükkel föl ne keressék a jubileum alkalmából. De osztozott az ünneplésben az egész közvélemény is, a mely még sokáig ott remélte láthatni a legnépszerűbb magyar intézmény élén Szalay Pétert. Ezt az óhajtást és reménységet alig néhány hónapra semmivé tette a halál, pótolhatatlan veszteségeül az intézménynek, a melynek korszakalkotó munkásságát szentelte.

* **A posta-távirda tisztviselők** tudvalevőleg kérvényt adtak be a képviselőházhoz, melyben kéri, hogy a statusrendezésben ők is részesüljenek. A kérvényt e napokban tárgyalta a képviselőház. A bizottság nem látott okot arra, hogy a postások fizetésrendezése iránt a képviselőház intézkedjen, mert egyrészt a miniszterelnök a fizetésrendezési mozgalmakról már nyilatkozott, másrészt a postások számíthatnak amugy is bizonyos fizetésjavításra. *Nagy Dezső* azonban nem engedte ennyiben a dolgot. Kijelentette, hogy a kérdés megoldása égetően sürgős és méltányos. Elismeréssel kell adózni a postások iránt, a kik békével és türelemmel teljesítik kötelességüket. A ház, meghallgatva *Nagy Dezső* pártoló felszólalását, a kérvényt pártolón adta ki a kormánynak.

* **Az igazságügyi kezelőtisztviselők** gyors előmeneteléről tesz tanúságot, hogy *Groszmann Adolf* temesvári m. kir. járásbírói irnok e napokban ünnepelte huszontötödik évfordulóját annak, hogy az igazságügynél szolgál. Tehát egy negyedszázad óta nem tudott irodatiszt lenni. Statusrendezés . . . stb.

* **Magy. kir. adóhivatali segéd.** 1907-ben 80, a folyó évben 120 adótiszt nevezetett ki adóhivatali segéddé. Az 1909. évi költségvetésben 727 ilyen állás lett előirányozva. Ez a szám a végleges rendezés alkalmával még emelkedni fog. Nyolcszáz, szolgálatában és megbízhatóságában kipróbált tisztviselő óhajta, kívánja és kéri a *segédi* cím megváltoztatását. *Kemény József* győri és *Megyery M.* debreceni m. kir. adóhivatali segédek most azon fáradoznak, hogy egy kérvényt adjanak be összes kartársaik nevében a pénzügyminiszterhez, a melyben ezen cím megváltoztatását kéri. A kérvény-tervezetben hivatkoznak arra, hogy a *segéd* elnevezés az ipari és kereskedelmi pályákon a mesterségükben felszabadult inasok számára van már lefoglalva. De félreértésre ad alkalmat az a körülmény is, hogy egyéb szolgálati ágazatokban (vámhivatali, dohányjövédéki, stb.) a XI. fiz. osztályban levő tisztviselők a segédtszettek, a posta-távirdánál pedig a négy középiskolás minősítésű tisztviselők viselik ezt az elnevezést, de itt is a magyar nyelv szellemének megfelelő összetételben és velük szemben a tiszték magasabb rangban vannak, míg az adóhivataliaknál ez éppen megfordítva áll. Ezt a kérvényt, mint kartársaik megbízottjai, az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete utján akarják benyújtani. Felkérlik tehát m. kir. adóhivatali segéd-kartársaikat, nyilatkoztassák ki egy, *Kemény József* győri adóhivatali segédhez címzett, egyszerű levelező-lapon, hozzájárulnak-e ily kérelem benyújtásához és felhatalmazzák-e *Keményt* és *Megyeryt*, hogy azt nevükben is aláírják? A nyilatkozatokat kéri mielőbb Győrbe küldeni, hogy azok beérkezése után intézkedhessenek.

* **Dohánybevéltési tisztviselők kérelme.** A dohánybevéltési tisztviselők helyzetük javítása céljából Aradon memorandumot dolgoztak ki, melyet *Wekerle* miniszterelnök és pénzügyminiszter elé terjesztettek. A dohánybevéltési tisztviselők kérelme három pontba foglalható össze: Először azt kéri, hogy az 1883. I. t.-c.-beli alacsony minősítésük megváltoztatásával a II-ik kvalifikációs osztályba soroztassanak. A minősítési törvényben rájuk vonatkozó rendelkezés sérelmes; őket ugyanis a legkisebb minősítéssel bíró irodai kezelési tisztviselők közé osztja be. Második kérelmük, hogy a magasabb osztályokban új állásokat szervezzenek. Az új állások javitanának az előléptetési viszonyokon, mely a pénzügyi tisztviselők között eddig a legrosszabb. Míg egy jövédéki bevéltési tisztviselő

kezelővé lehet, 20-25 év is eltelik. Az új állások évenként 43,000 koronába kerülnének. Végül kérelmezik, hogy a gyártási tisztviselőkkel egy fizetési létszámból kiválasztva, részükre külön önálló fizetési létszám állíttassék fel. Minthogy a dohánygyártási tisztviselők sokkal gyorsabb előhaladásnak örvendenek, az egy fizetési létszámba való beosztás mellett a két szakbeli tisztviselő között csak féltékenység és gyűlölködés támadhat. A memorandumot *Holló Lajos* országgyűlési képviselő nyújtotta át a miniszterelnöknek, a ki kijelentette, hogy a tisztviselők kívánalmait a legjobb akaratral fogja megvizsgálni.

* **Az adóhivatali tisztviselők** statusrendezésére nézve *Sebesi Izsó*, m. kir. adóhivatali segéd-től kaptunk felszólalást. A következőket írja:

Az «Állami Tisztviselők Lapja» legutóbbi számában a statusrendezésre vonatkozó két felszólalást közöl. Ezek egyike azt a helyes eszmét proponálja, hogy a képviselőket kérjük fel ügyünk támogatására. Dicséret a kezdeményezőknek. Én azonban szinte bizonyosra veszem, hogy ennek a vállalkozásnak, mint annyi másnak is, meddő eredménye lesz. Nehogy azonban bárki is oktalan jóslással vadhólgasson, a közelmúlt congressus utáni eseményeket idézem, a melyekből szomorú tapasztalatokat meríthetünk. Gondoljunk csak arra a néhány lelkes képviselőre, a kik az 1908. évi költségvetés parlamenti tárgyalásakor érdekünkben felszóltak s a kik beszédeikben tulajdonképen az egész képviselőház álláspontját tükröztették vissza. A pénzügyi bizottságban egyetlen hang sem sokallotta a memorandumban foglalt kívánásokat, mert mindenki érezte, hogy az igazság eléréseért küzdünk. Mindenki tudta, hogy igazságos javaslatunkat kérjük. Csak egy helyen nem értették meg panaszos szavainkat; pedig a segítséget onnan várjuk elsősorban. Hát hol van az eredmény, a mikor nem hogy segítség, hanem meg nem szolgált mellőzés lett az osztályrésznünk. Avagy nem mellőzés-e az, hogy csak a mi statusunkat nem rendezik véglegesen? vagy az olyan eljárás, a minőt a legutóbbi kinevezések alkalmával követtek. Ennél eklatánsabbul nem is lehetett volna mostoha mivoltunkat dokumentálni. A számvevőségek július 1-től, a fogalmazásiak július 15-től; jómagunk pedig október 15-től kaptuk meg a magasabb illetményeket. Már már azt kell hinnünk, hogy az egyes kategoriáknak tarifális beosztásuk van. Ezek után melyikünk reméli még azt, hogy a teljes rendezés meglesz 1909-ben!? Ha sérelmeinket, kívánásainkat meghallgatták volna, a teljes rendezésre szükséges összeget illesztették volna a költségvetésbe. Amde nem a méltányosság győzött, hanem a takarékoság elve. Az utóbbi évek nagyon is rohamosan fokozódó szükségletei a kiadások lehető redukálását eléggé indokolják, de azért mégis egy kis egyenlőséget kérünk a takarékoság gyakorlati alkalmazásánál. Mert ha a többi kategoriák előhaladási viszonyainak javítására elő lehetett teremteni a szükséges összegeket, meg lehetne találni a mienkre is a fedezetet. S ha már a tárcánkhoz tartozó többi tisztviselők statusát egyszerre rendezik, mi okból mellőznek bennünket? Annál is inkább fel kellene hagyni ezzel a mellőzéssel, mert fontos és idegölő munkánk megérdemelné a méltányosabb honorálást. A folytonos fejlődésben levő vagyonkezelő szolgálat időről-időre új terheket ró ránk ama legfőbb teendőnk mellett, hogy az állam millióit becsülettel őrizzük és kezeljük. Az 1909. évben eszközzendő rendezést tévesen nevezik félrendezésnek. Ime: az adótárnokok jelenlegi száma 341. Ebből 100 már most a VIII-ban van. Jövőre 181 állás lesz a VIII-ik fizetési osztályban; félrendezés mellett pedig 201 embernek kellene ez osztályban lenni. Ugyanígy vagyunk az ellenőrökkel is. Ebből látható, hogy aránylag felét sem kapjuk annak, a mit a velünk egyforma végzettségű kartársak. Végezetül egy fontos dologról. A tervezet bemutatása alkalmával a kormány a végleges rendezés sémáját is megismertette a Házzal. Az a nagy baj azonban, hogy az eszközzendő végleges rendezés ideje nincs meghatározva. No meg az idejéi exposé szerint «a személyi kiadások már elérték azon határt, a melyen túl a kormány a kívánások teljesítése elől el kell zárkózzék». Így megeshetik az is, hogy maradunk az 1909. évi rendezéssel. Hisz úgy is megszokhattuk már az elmaradottságot.

* **Főudvarnagyi bíróság.** Az igazságügyminister a képviselőházhoz törvényjavaslatot nyújtott be a főudvarnagyi bíraskodásról. A javaslat főbb intézkedéseiben meg-egyezik azzal a törvénytervezettel, melyet 1904-ben az akkori igazságügyminister, Plósz Sándor nyújtott be, a mely azonban nem került tárgyalásra. A főudvarnagyi bíróság föllállítására azért volt szükség, mert a főudvarnagyi hivatalnak mint bíróságnak mai szervezete nem felel meg a magyar közjog követelményének, a mennyiben tisztán osztrák eljárási szabályokat alkalmaz s nem jut benne kifejezésre az, hogy a magyar szent korona országaiban a főudvarnagyi bíraskodás csak a magyar király bírói hatalmának lehet kifolyása. A főudvarnagyi bíróság az elnökkel együtt hármas tanácsban határoz. Elnökét és két ülnökét, az utóbbiakat a törvényszékek bírái közül, a magyar ministerium előterjesztésére, a király nevezi ki. A bíróság hivatalos nyelve a magyar, székhelye Budapest. Főlebbviteli bíróságai a budapesti kir. ítélőtábla és a Curia. Hatósága kiterjed a királyi ház tagjaira, továbbá azokra a személyekre, a kikre eddig külön legfelsőbb intézkedések a főudvarnagyi hivatal bírói hatóságát kiterjesztették s végül azokra a személyekre, a kik a nemzetközi jog értelmében területenkivüliséget élveznek, ha magukat a főudvarnagyi hivatal bíraskodásának alávetik. A magyar főudvarnagyi bíróság a törvényszéki hatáskörbe tartozó ügyekre hatályban levő eljárási szabályok szerint jár el. A király a magyar főudvarnagyi bíróság elnökével, mint egyes bíróval intéz-teti el a királyi ház tagjainak peren kívüli ügyeit, ide értve a csődügyeket is. A feleket úgy az első, mint a fel-sőbb fokokon ügyvédek képviselhetik.

* **Szolgálati pragmatika és statusrendezés.** A szol-gálati pragmatika, valamint a statusrendezés lett szóba hozva a szövetkezett pártok november 17-iki értekezletén. *Várady Károly* mellőzhetlennel jelentette ki a szolgálati pragmatika mielőbbi megalkotását, hogy a tisztviselőkar politikai jogait szabadon gyakorolhassa. *Zakariás János* szintén sürgette a pragmatikának mielőbb való megalkotá-sát, kijelentve, hogy a több-gyermekes tisztviselőkre figyel-met kell fordítani. *Batthyány Tivadar gróf* kijelenti, hogy a pragmatika megalkotása benne van a kormány program-jában, sőt a trónbeszédben is. Míg az előző kormányzatok negyven év alatt e téren semmit sem tettek, addig a mai kormányzat már három mintaszerű pragmatikát alkotott. Az egyik a vasutasoké, a másik a képviselőházi alkalmazot-také, a harmadik a munkásbiztosító hivatal pragmatikája. Ha ezeken a nyomokon halad a kormány, bizonyára rövid idő alatt megalkothatja az általános tisztviselői pragmati-kát. Kéri a miniszterelnök nyilatkozatát arra nézve, hogy a pragmatika megalkotása mikorra várható és kéri, hogy az e tárgyban kiküldött plenaris bizottságot mielőbb össze-hívják. A különböző tisztviselői fizetésrendezésekkel, a melyeket örömmel üdvözöl, a kormány elment bizonyos határig és meg kell nagyon fontolni, hogy lehet-e még ezen túlmenni. De egyes kategoriákban a fizetésrendezést még nem vitték keresztül. Utal a postaintézményre, az erdőtisztviselőkre és a középiskolai tanárookra. *Wekerle Sándor dr.* miniszterelnök a pragmatikát illetőleg rámutat arra, hogy egyes ágazatokban a pragmatika kérdése már szabályozva van. Nincs azonban szabályozva a szorosabb értelemben vett állami tisztviselőkre nézve; nincs eldöntve az a kérdés sem, hogy mennyiben terjesztetik ki a prag-matika az autonóm körben alkalmazott tisztviselőkre. E tárgyban egy tervezet fekszik a kormány előtt, a mely-lyel behatóan fognak foglalkozni és a mely körül maga is

értékesíteni kívánja harminckilenc esztendei szolgálata alatt gyűjtött tapasztalatait. Határozottan igéri, hogy még az új választások előtt a kormány elkészíti a pragmatikát, úgy hogy azt még a választás előtt törvényerőre emeljék. (Élénk helyeslés.) A gyermekes tisztviselők külön hono-rálását olyan kérdésnek tartja, a melyet csak a pragmatika megalkotásakor lehet mérlegelni. Nem fogadhatja el azt azt indítványt, hogy ezt a lakásbér-szabályozással hozzák kapcsolatba, mert a lakáspénzek megállapításánál nem lehet önkényűleg, csupán a fennálló törvények szerint eljárni. Megemlíti, hogy azok a lakáspénzek, a melyeket ez év utolsó negyedére engedelmzett a törvényhozás, a pénzügy-ministeriumban már meg vannak állapítva, csak két-három napi revíziót igényelnek. (Éljenzés.)

* **A tisztviselői létszám** állandó szaporítását kifogá-solta Bernáth István a szövetkezett pártok legutóbbi együttes ülésén. A közelmúlt években nem kevesebb mint negyvenötezer fővel szaporodott a kormánytól függő tiszt-viselők száma. Ezek nemcsak személyükben függenek a kormánytól, hanem rokonságuk és társadalmi összekötte-téseik révén még sokkal erősebben szaporítják a függő elemeknek már is nagy tömegét. A törvényhozás inditsón akciót a közhivatalokba való todulás ellen. Hát így oda vetve ezt a kérdést, tényleg aggályosnak látszik. Pedig korán sem az. A létszámszaporodás természetes következ-ménye az államvasuti, valamint a posta-távirda forgalmá-nak fokozatos emelkedése. Tehát nem az állami admini-stratio igényelte és igényeli ma is a személyzetszaporítást, hanem az állam kereskedelmi és közlekedési vállalatai. Ezt elfeledte Bernáth István hozzátenni, mert ha ezt meg-cselekszi, nagyhangú felszólalása nyomban értékét veszette volna. De hát mi már hozzá vagyunk szokva az ilyen *alapos* kritikához.

* **Az állami tisztviselők és a községi pótdadó.** A képviselőház egyik utóbbi ülésében szóvá tette Polónyi Géza volt igazságügyminister, hogy az állami tisztviselők Budapesten nem fizetnek községi pótdadót, de azért mégis bizottsági taggá választhatók; «innen van a pótdadó nyakra-főre való emelése. Szocialis szempontból is lehetetlen, hogy legyen egy privilegizált *tömeg* (!) a mely mindent követel, de nem fizet semmit» . . . Így szólott Polónyi Géza, a volt igazságügyminister és mi megborzadva gondolunk arra, hogy ilyen gondolkodásu ember ülhetett az igazságügy-ministeri székben! Ilyen embertől várták az igazságügyi tisztviselők meg a bírák az ő boldogulásukat! «Privilegizált tömegnek» nevezi a tisztviselő-kart, a mely «mindent köve-tel», de «nem fizet semmit». Hogy mit akart ezzel szegény Polónyi mondani: nem tudjuk. De hogy nagy igazságtalan-ságot mondott, azt ezennel nyíltan és őszintén konstatáljuk. De a mellett igazságtalan is az ő ítélete, pedig egy volt igazságügyministertől elvárhatná a «tömeg», hogy ne mond-jon valótlan. Avagy mi az a *minden*, a mit mi *követelünk*? és ki az, a kinek tartozunk és nem fizetünk semmit? . . . Hogy Polónyi ilyen rugást mért a magyar állami tisztviselő-karra, azt nem csodáljuk, de hogy a ház elnöke is, meg a miniszterelnök is szó nélkül hagyták ezt a kirohanást: ezt már igazán csodáljuk.

* **Pénzügyigazgatóság Csikszeredán.** A csikvár-megyeiek azon fáradoznak, hogy a pénzügyi kormányzat állitson fel Csikszeredán n. kir. pénzügyigazgatóságot. E tárgyban küldött-ég is járt Popovics Sándor államtitkár-nál. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a csikvármegyei pénz-ügyek igazgatását a székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigaz-gatóság végzi.

* **A pénzügyigazgatás köréből.** *Roediger Gyula* m. kir. pénzügyigazgató f. hó 7-én foglalta el hivatalát Gyulán. Az ottani pénzügyi tisztikar 8-án tisztelgett nála Gryneusz György helyettes vezetése alatt. Gryneusz különösen kiemelte beszédjében a főnök és a tisztikar között szükséges kölcsönös bizalmat. Az új pénzügyigazgató válaszában kijelentette, hogy működésében a bizalom lényeges szerepet fog játszani és megköszönte a tisztikar megjelenését, mint iránta érzett jóindulatának jelét. A tisztelgés után lefolyt barátságos beszélgetés arról győzte meg a tisztikart, hogy olyan főnököt nyert Roedigerben, a ki tevékenységénél úgy a hivatali, mint a tisztviselői érdekeket lényegesen elő fogja mozdítani. — Ugy értesülünk, hogy az üresedésben levő komáromi pénzügyigazgatói állásra *Dögl Adolf* pénzügyi tanácsos, szegedi pénzügyigazgató-helyettes van kiszemelve. Ha tényleg ő jön Komáromba, ottani kartársainknak csak gratulálhatunk. — *Eisenmann Oszkár* sátoraljaujhelyi pénzügyigazgatót *Meczner Gyula* főispán a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén melegen üdvözölte. Midőn pedig *Eisenmann* vázolta működésének irányelveit, gróf *Majláth József* állott fel és üdvözölte az új pénzügyigazgatót. — *Kedves István* kir. tanácsos, nagyszombati pénzügyigazgató, egy heti szabadságra ment. Az erdélyi rom. kath. status gyűlésén vesz részt. — *Popp György* ministeri tanácsos, zombori pénzügyigazgató, visszatért szabadságáról. — Hirt hoztunk lapunkban arról, hogy a trencsényi pénzügyigazgató-helyettes, *Jelinek Lajos* pénzügyi tanácsos, 35 éves szolgálati jubileumát ülte. Most kapjuk kézhez a trencsényi lapot, a mely a legmelegebb elismerés hangján méltatja jubiléus kartársunk működését. «Az állami szolgálatban egyetlen hivatal sincs — így szól a közlemény — mely oly közvetlenül érintkezne a közönséggel, mint a pénzügy; ép azért nehéz ezen a pályán a népszerűséget és közkedveltséget elérni. Ezt pedig *Jelinek Lajos* pénzügyi tanácsos teljes mértékben elérte, a mit annak köszönhet, hogy széles szaktudásával és tapintatos modorával általános bizalmat és tiszteletet tudott szerezni a közönség körében. Tisztviselőtársai pedig nemcsak a kartársat tisztelik benne, hanem a szakembert is, a ki a pénzügy szövevényes útjain mindenkor bárkinek szívesen szolgált utbaigazítással. Nem zárkozik el előlök mint annyi más főnök, hanem köztük él, ismeri mindegyiknek jó és rossz tulajdonságát s így igazságos ítéletet tud mindegyikről mondani, a mit szemtől-szemben meg is szokott cselekedni. Büszkeséggel töltheti el lelkét azon tudat is, hogy azon diszes állásra, melyet jelenleg betölt, nem a protekció szekerén jutott, hanem kizárólag szorgalommal és szakképzettséggel érte el azt, épen úgy mint főnöke, *Sztanek Lajos* pénzügyigazgató, mivel nemcsak a munkában, hanem a közszeretetésben és bizalomban is osztozik. Tizenhét éve, hogy *Jelinek Lajos* köztünk él, miért is midőn őt ezen szép évfordulója alkalmából üdvözöljük, egyben kívánjuk, hogy minél előbb egy még magasabb állásban emlékezhessünk meg róla.»

* **Az erdészet köréből.** *Rónay Antal* ministeri tanácsos, az ungvári m. kir. főerdőhivatal főnöke, a tisztviselői érdekek régi harcosa, e napokban töltötte be szolgálatának 40-ik évfordulóját. Ez alkalomból a közszeretetésben és köz-tiszteletben álló tisztviselőtársunkat nemcsak a főerdőhivatal tisztikara, — melynek érzelmeit *Zachár Jákó* m. kir. erdőmester tolmácsolta, — hanem az ottani intelligencia is felkereste jó kívánataival, ragaszkodásának külső jeleivel. Mi a magunk részéről a legmelegebb barátsággal köszöntjük a jubiléus, a ki rendíthetetlen hűve Országos Egyesületünknek (hiszen ő alakította és ő volt első elnöke ungvári körünknek) és a kinek a tisztviselői mozgalmak eddigi sikerében jelentékeny része van.

* **Az igazságügyministeriumból.** *Reiner Ignác dr.* ministeri tanácsosi címmel és jelleggel fölruházott igazságügyi ministeri osztálytanácsos ministeri tanácsossá, *dr. Polner Ödön* budapesti ítélőtáblai bíró és *Zaborszky István dr.* ministeri osztálytanácsosi címmel és jelleggel fölruházott ministeri titkár osztálytanácsossá lett kinevezve, *Szászy Béla dr.* ministeri osztálytanácsos pedig a ministeri tanácsosi címet és jellegét kapta.

* **A számvevőségek köréből.** *Császár Julián* pénzügyi számvizsgáló Zomborban, f. hó 5-én ünnepelte szolgálatának 40-ik évfordulóját. A tisztikar élén *Jörgovics*

Döme pénzügyi számtanácsos, számvevőségi főnök üdvözölte az ünnepelt kollégát, meleg szavakban méltatva ennek munkásságát és szorgalmát. Császár 32 év óta van már Zomborban és 1868. évben tette le az első hivatalos esküt. Dacára ennek még csak 58 éves, a mi onnan magyarázható, hogy 18 éves korában kezdette meg a szolgálatot.

* **Nyugdíjazások.** *Gulyás György* pénzügyi titkár Zomborban, saját kérelmére nyugdíjaztatott.

* **Halálozások.** *Popa Radu Alfonz*, m. kir. pénzügyi számtiszt, 33 éves korában, 10 évi szolgálat után meghalt Nagyszebenben. Az ottani m. kir. pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvevőség tisztikara külön gyászjelentésben tudatja ezt. — *Halász Károly* nyug. állami számvevőségi titkár, az I. magy. általános tisztviselő-egylet igazgatója, 74 éves korában meghalt, Budapesten. Az egylet fejlesztése körül az elhaltak nagy érdemei vannak. — *Uruski Alajos* nyug. pénzügyőri felügyelő 69 éves korában Pozsonyban. — *Adonyi Károly* honvédelmi min. nyug. segédhivatali igazgató, 86 esztendőskorában Erzsébetfalván. — *Szenímihályi Varga Vencel*, m. kir. adóhivatali I. oszt. ellenőr, szolgálatának 26-ik évében meghalt Marosvásárhelyen. Az ottani m. kir. adóhivatal tisztikara külön gyászjelentést adott ki.

* **Állomáscsere.** *Dunántul és az Alföldön* állomásozó adótiszt és adóhivatali segéd kartársaim közül ki volna velem hajlandó Dévára állomáshelyet cserélni? Déván van állami főreáliskola és állami tanítóképzőintézet és állami polgári leányiskola, s így különösen családok kartársaimnak minden tekintetben nagyon ajánlhatom. Ujlaky Károly m. kir. adótiszt Déván.

LEVELEZÉS.

M. kir. adóhivatal, Ungvár. Lapunk f. évi 31-ik számának Vegyes rovatában megjelent második közleményünk megadja a kérdésre a választ. Vagyis gyakorolva lesz az átruházási jog mindennemű statusra nézve, olyan állapot lesz ez, a mely aztán alaposan agyonüti még azt a kevés jót is, a mi még fennáll. Ez is egy újabb idea. De hogy a legszerencsétlenebbek egyike, az is igaz. A várbeliek maguk fognak rájönni, hogy a mit csinálnak, igazságtalan dolog.

Cz. Fer. m. kir. adótiszt, Nemetújvár. Az állami hivataloknál alkalmazott díjnokok szolgálati és anyagi helyzetének javításáról intézkedő 1897. évi XXIV-ik törvény-cikk 2. §-ának 5. pontja semmi egyéb, csak arra nézve disponál, hogy ha az egy évi jó szolgálat után alkalmazásban maradt díjnokok állandó fizetéssel rendszeresített állami tisztviselői állásra kineveztetik, a kinevezést közvetlenül megelőzőleg díjnoki minőségben eltöltött szolgálati idő a nyugdíjazásnál beszámíttatik olyképen, hogy a tisztviselői szolgálatát minden megszakítás nélkül megelőző és díjnoki minőségben eltöltött két teljes év egy szolgálati évnek tekintetik s az ekként eltöltött szolgálati időnek egy éven aluli része figyelembe nem vétetik. Ha tehát az állandó díjnokból egyszerre végleges minőségű adóhivatali szolga lesz, díjnoki szolgálata semmiképen sem számíttatik be, mert az idézett törvény csak a díjnokból közvetlenül tisztviselővé kinevezett egyéneknek biztosítja a díjnoki szolgálat korlátolt mérvű beszámítását. S így, ha a díjnokból hivatalsszolgává kinevezett egyén, az utóbbi minőségében teljesített 3 1/2 évi szolgálat után elhalt, özvegyének — mert férje nem szolgált őt évig — az 1885: XI. törvény-cikk 48. §-a értelmében, elhalt férje legutóbbi beszámítható évi fizetésének egynegyede fog kijárni végkielégítésképen. Egészen világosan meghatározza ezt az eljárást lapunk főmunkatársának: *Sólyom Jenő* pénzügyi főtanácsosnak «Nyugdíjtörvény magyarázata» című könyve a 203—205. oldalon.

Felcél szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**

(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)